

หลักสูตรสถานศึกษา
กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์)

ประถมศึกษาปีที่ ๑

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
พุทธศักราช ๒๕๕๒

หลักสูตรสถานศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
(ประวัติศาสตร์)

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต ๑
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
พุทธศักราช ๒๕๕๒

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งให้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในโรงเรียนต้นแบบ และโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตร ในปีการศึกษา ๒๕๕๒ และใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศ ในปีการศึกษา ๒๕๕๓ หลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรที่ใช้แนวคิดหลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-based curriculum) กล่าวคือ เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยในมาตรฐานการเรียนรู้ ได้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้และปฏิบัติได้เมื่อสำเร็จการศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาได้ยึดเน้นแนวทางในการดำเนินการและพัฒนาส่งเสริมให้บรรลุคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ดังกล่าวด้วยการดำเนินการบริหารจัดการอิงมาตรฐาน (Standard-based Administration) การจัดการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเป็นเป้าหมาย (Standard-based Assessment) เพื่อให้กระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ เป็นโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา ๒๕๕๒ ได้ดำเนินจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาโดยนำสาระการเรียนรู้ที่สำคัญของท้องถิ่น เป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามความต้องการของชุมชน ทักษะกระบวนการคิด ผสมผสานให้สอดคล้องร้อยรัดกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ได้ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ทบทวนเป้าหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียน และปรับให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกปัจจุบัน วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดทำโครงสร้างหลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัด กำหนดคำอธิบายรายวิชา จัดทำหน่วยการเรียนรู้แผนการจัดการเรียนรู้ แนวทางการวัดและผลประเมินผล ผู้ชำนาญตรวจสอบ แนะนำ ประชาพิจารณ์ผู้เกี่ยวข้องและเสนอให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความเห็นชอบ ดำเนินการขับเคลื่อน ให้หลักสูตรสู่การปฏิบัติ บันทึกผลการใช้เพื่อนำไปปรับปรุง เมื่อสิ้นปีการศึกษา ประเมินและรายงาน

ขอขอบคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครูและบุคลากรการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง ผู้แทนชุมชน ศิษยานุศิษย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้อง ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ ให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีคุณภาพเพื่อบรรลุเป้าหมาย คือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีความรู้ ความสามารถมีทักษะกระบวนการคิด เป็นคนดี มีคุณธรรม เป็นผู้นำที่ส่งงามสู่สังคมและดำรงชีวิต ในสังคมได้อย่าง มีความสุข

สำหรับโรงเรียนใดที่นำเอกสารนี้ไปเป็นแนวทางจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขอความกรุณา อ้างอิงหรือขอบคุณไว้ในเอกสารของท่านด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง และ

หากท่านมีข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแก้ไขอันจะช่วยให้เอกสารมีความสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โปรดส่งข้อคิดเห็นมาที่ :

ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์

โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์

๑๑๑ หมู่ที่ ๑๘ ตำบล คลองหนึ่ง อำเภอกลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๒๐

(ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต)

โทรศัพท์ ๐-๒๕๖๔-๔๔๕๘

โทรสาร ๐-๒๕๖๔-๒๗๒๕

มือถือ ๐๘-๕๒๐๐-๘๖๕๑

E-mail : naree_2499@hotmail.com

Website : www.pts.ac.th

โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต ๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ก
ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑
เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๑
คุณภาพผู้เรียน	๒
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง	๒
สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์	๓
โครงสร้างเวลาเรียนระดับประถมศึกษา	๕
โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๖
คำอธิบายรายวิชา	๗
โครงสร้างรายวิชา	๘
เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	๙
อภิธานศัพท์	๑๐
ภาคผนวก	
คณะผู้จัดทำ	๑๓

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ทำไมต้องเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ว่ามนุษย์ดำรงชีวิตอย่างไร ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด นอกจากนี้ ยังช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย เวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ ทำให้เกิดความเข้าใจในตนเอง และผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ขอมรับในความแตกต่าง และมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติ และสังคมโลก

เรียนรู้อะไรในสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆไว้ ดังนี้

● **ประวัติศาสตร์** เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

- มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
- มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น
- มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

- ได้เรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและผู้ที่อยู่รอบข้าง ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่น ที่อยู่อาศัย และเชื่อมโยงประสบการณ์ไปสู่โลกกว้าง
- ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีทักษะกระบวนการ และมีข้อมูลที่จำเป็นต่อการพัฒนาให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ มีความเป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ การอยู่ร่วมกันและการทำงานกับผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมของห้องเรียน และได้ฝึกหัดในการตัดสินใจ
- ได้ศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนในลักษณะการบูรณาการ ผู้เรียนได้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับปัจจุบันและอดีต มีความรู้พื้นฐานทางเศรษฐกิจได้ข้อคิดเกี่ยวกับรายรับ-รายจ่ายของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นต้นและวิธีการเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศิลปกรรม จริยธรรม หน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญา เพื่อเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจในขั้นที่สูงต่อไป

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๑ เข้าใจความหมาย ความสำคัญของเวลา และยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑.บอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบสุริยคติที่ปรากฏในปฏิทิน ◆ ชื่อ วัน เดือน ปี ตามระบบจันทรคติในปฏิทิน ◆ ช่วงเวลาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น เช้าวันนี้ ตอนเย็น
	๒. เรียงลำดับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันตามวันเวลาที่เกิดขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> ◆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของนักเรียน เช่น รับประทานอาหารเช้า นอนเข้านอน เรียนหนังสือ เล่นกีฬา ฯลฯ ◆ ใช้คำบอกช่วงเวลา แสดงลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑ (ต่อ)	๓. บอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวโดยสอบถามผู้เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ วิธีการสืบค้นประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ ◆ การบอกเล่าประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างสั้น ๆ

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๒ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสัมพันธและการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. บอกความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของตนเองกับสมัยของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สิ่งของ เครื่องใช้ หรือการดำเนินชีวิตของอดีตกับปัจจุบันที่เป็นรูปธรรมและใกล้ตัวเด็ก เช่น การใช้ควาย ไถนา รถไถนา เตารีด ถนน เกวียน - รถอีแต๋น ◆ สาเหตุและผลของการเปลี่ยนแปลงของสิ่งต่างๆ ตามกาลเวลา
	๒. บอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่มีผลกระทบต่อตนเองในปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น การย้ายบ้าน การหย่าร้าง การสูญเสียบุคคลในครอบครัว

สาระที่ ๔ ประวัติศาสตร์

มาตรฐาน ส ๔.๓ เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรัก ความภูมิใจและ
 ชำรงความเป็นไทย

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อธิบายความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ความหมายและความสำคัญของสัญลักษณ์ที่สำคัญของชาติไทย ได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ธงชาติ เพลงชาติ พระพุทธรูป พระบรมฉายาลักษณ์) ◆ การเคารพธงชาติ การร้องเพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี เคารพ ศาสนวัตถุ ศาสนสถาน ◆ เอกลักษณ์อื่น ๆ เช่น แผนที่ประเทศไทย ประเพณีไทย อาหารไทย (อาหารไทยที่ต่างชาตินิยม เช่น ต้มยำกุ้ง ผัดไทย) ที่มีความภาคภูมิใจ และมีส่วนร่วมที่จะอนุรักษ์ไว้
ป.๑ (ต่อ)	๒. บอกสถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น วัด ตลาด พิพิธภัณฑ์ มัสยิด โบสถ์คริสต์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ◆ คุณค่าและความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมในชุมชนในด้านต่างๆ เช่น เป็นแหล่งท่องเที่ยว เป็นแหล่งเรียนรู้
	๓. ระบุสิ่งที่ตนรัก และภาคภูมิใจในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ตัวอย่างสิ่งที่เป็นความภาคภูมิใจในท้องถิ่น เช่น สิ่งของ สถานที่ ภาษาถิ่น ประเพณี และวัฒนธรรม ฯลฯ ที่เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวนักเรียน และเป็นรูปธรรมชัดเจน ◆ คุณค่าและประโยชน์ของสิ่งต่างๆ เหล่านั้น

โครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา

กลุ่มสาระการเรียนรู้/ กิจกรรม	เวลาเรียน : ชั่วโมง					
	ระดับประถมศึกษา					
	ป. ๑	ป. ๒	ป. ๓	ป. ๔	ป. ๕	ป. ๖
● กลุ่มสาระการเรียนรู้ (พื้นฐาน)	๘๐๐			๘๐๐		
ภาษาไทย	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
คณิตศาสตร์	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐	๑๖๐
วิทยาศาสตร์	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
○ ประวัติศาสตร์	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)	(๕๐)
○ ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม	}	}	}	}	}	}
○ หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม						
○ เศรษฐศาสตร์						
○ ภูมิศาสตร์	(๘๐)	(๘๐)	(๘๐)	(๘๐)	(๘๐)	(๘๐)
สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
ศิลปะ	๕๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐	๘๐
การทำงานอาชีพและ เทคโนโลยี	๘๐	๕๐	๕๐	๘๐	๘๐	๘๐
ภาษาต่างประเทศ	๘๐	๕๐	๕๐	๘๐	๘๐	๘๐
● รายวิชาเพิ่มเติม	๘๐			๘๐		
○ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
○ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
● กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐			๑๒๐		
○ กิจกรรมแนะแนว	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
○ กิจกรรมนักเรียน	}	}	}	}	}	}
○ ลูกเสือยุวกาชาด						
○ ชุมนุม	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐
○ กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐	๑๐
รวมเวลา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐	๑๒๐
รวมเวลาทั้งหมด	๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี			๑,๐๐๐ ชั่วโมง/ปี		

โครงสร้างหลักสูตรโรงเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

รายวิชา/กิจกรรม	เวลาเรียน(ชม./ปี)
รายวิชาพื้นฐาน	๘๐๐
ท๑๑๑๐๑ ภาษาไทย	๑๖๐
ค๑๑๑๐๑ คณิตศาสตร์	๑๖๐
ว๑๑๑๐๑ วิทยาศาสตร์	๘๐
ศ๑๑๑๐๑ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๘๐
ศ๑๑๑๐๒ ประวัติศาสตร์	๔๐
พ๑๑๑๐๑ สุขศึกษาและพลศึกษา	๘๐
ศ๑๑๑๐๑ ศิลปะ	๔๐
ง๑๑๑๐๑ การงานอาชีพ และเทคโนโลยี	๘๐
อ๑๑๑๐๑ ภาษาอังกฤษ	๘๐
รายวิชาเพิ่มเติม	๘๐
ท๑๑๒๐๑ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๔๐
จ๑๑๒๐๑ ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร	๔๐
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑๒๐
● กิจกรรมแนะแนว	๔๐
● กิจกรรมนักเรียน	
○ ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวกาชาด	๓๐
○ ชมรม/ชุมนุม	๔๐
● กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์	๑๐
รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น	๑,๐๐๐

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ประวัติศาสตร์)

รหัสรายวิชา ส ๑๑๑๐๒

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๑

เวลาเรียน ๔๐ ชั่วโมง

เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยความสำคัญทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในด้านความสำคัญและการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญ และสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย มีความรักความภูมิใจ และธำรงความเป็นไทย

รหัสตัวชี้วัด

ส๔.๑ป.๑/๑ ส๔.๑ป.๑/๒ ส๔.๑ป.๑/๓

ส๔.๒ป.๑/๑ ส๔.๒ป.๑/๒

ส๔.๓ป.๑/๑ ส๔.๓ป.๑/๒ ส๔.๓ป.๑/๓

รวม ๘ ตัวชี้วัด

โครงสร้างรายวิชาประวัติศาสตร์

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม รหัสวิชา ส ๑๑๐๒ รายวิชา -

ชั้น ป.๑ เวลารวม ๔๐ ชั่วโมง สัปดาห์ละ ๑ คาบ ระหว่างภาค : ปลายภาค ๗๐:๓๐

หน่วย ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้/ ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน (๑๐๐)	ภาระงาน/ ชิ้นงานรวบ ยอด
๑.	ชีวิตกับกาลเวลา	ส ๔.๑ ป.๑/๑, ส ๔.๑ ป.๑/๓ ส ๔.๒ ป.๑/๒	เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ของเราข้อมเปลี่ยนแปลงไปตาม กาลเวลา	๒๐	๓๐	วาดภาพการ์ตูน ลำดับ เหตุการณ์ของ ตนเอง
๒.	ปลายภาคเรียนที่ ๑			-	๑๕	
๓.	ชีวิตกับกาลเวลา	ส ๔.๑ ป.๑/๑, ส ๔.๑ ป.๑/๓ ส ๔.๒ ป.๑/๒	เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต ของเราข้อมเปลี่ยนแปลงไปตาม กาลเวลา	๒๐	๒๕	วาดภาพการ์ตูน ลำดับ เหตุการณ์ของ ตนเอง
รวมระหว่างภาค				๔๐	๗๐	
ปลายภาคเรียนที่ ๒				-	๓๐	
รวมทั้งรายวิชา				๔๐	๑๐๐	

๒ เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

๑. ระดับประถมศึกษา

๑.๑ การตัดสินผลการเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาธรรมศาสตร์ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน ดังนี้

- ๑) ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด
- ๒) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินทุกตัวชี้วัด และผ่านตามเกณฑ์ร้อยละ ๗๐
- ๓) ผู้เรียนต้องได้รับการตัดสินผลการเรียนทุกรายวิชา
- ๔) ผู้เรียนต้องได้รับการประเมินและมีผลการประเมินผ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา

กำหนด ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๑.๒ การให้ระดับผลการเรียน

สถานศึกษาต้องกำหนดเกณฑ์การตัดสินผลการเรียน ซึ่งสามารถอธิบายผลการตัดสินว่า ผู้เรียนต้องมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะ โดยรวมอยู่ในระดับใด จึงจะยอมรับว่าผ่านการประเมิน

การตัดสินผลการเรียนรายวิชาของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สถานศึกษาสามารถให้ระดับผลการเรียน ๘ ระดับ ดังนี้

คะแนนร้อยละ	ระบบตัวเลข	ระบบคุณภาพ
๘๐-๑๐๐	๔	ดีเยี่ยม
๗๕-๗๙	๓.๕	ดี
๗๐-๗๔	๓	
๖๕-๖๙	๒.๕	พอใช้
๖๐-๖๔	๒	
๕๕-๕๙	๑.๕	ผ่าน
๕๐-๕๔	๑	
๐-๔๙	๐	ไม่ผ่าน

อภิธานศัพท์

เหตุ ภาวะเงื่อนไขที่จำเป็นที่ทำให้สิ่งหนึ่งเกิดขึ้นตามมา เรียกว่า ผล

เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

อำนาจ ความสามารถในการบีบบังคับให้สิ่งหนึ่ง (คนหนึ่ง...) กระทำตามที่ปรารถนา

อิทธิพล อำนาจบังคับที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เอกลักษณ์ ลักษณะที่มีความเป็นหนึ่งเดียว ไม่มีที่ใดเหมือน

ตำนาน เป็นเรื่องเล่าต่อกันมาและถูกบันทึกขึ้นภายหลัง

พงศาวดาร คือ การบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลา ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และราชสำนัก

อดีต คือ เวลาที่ล่วงมาแล้ว ความสำคัญของอดีต คือ อดีตจะครอบงำความคิดและความรู้ของเราอย่างกว้างขวางลึกซึ้ง อดีตที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคน/ความสำคัญที่มีต่อเหตุการณ์และกลุ่มคนจะถูกนำมาเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน

นักประวัติศาสตร์ เป็นผู้บันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผู้สร้างประวัติศาสตร์ขึ้นจากหลักฐานประเภทต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายและวิธีการคิด ซึ่งงานเขียนอาจนำไปสู่การเป็นวิชาประวัติศาสตร์ได้ในที่สุด

ความมุ่งหมายในการเขียนประวัติศาสตร์

- นักประวัติศาสตร์รุ่นเก่า มุ่งสู่การรวมชาติ/รับใช้การเมือง
- นักประวัติศาสตร์รุ่นใหม่ มุ่งที่จะหาความจริง (truth) จากอดีตและตีความโดยปราศจากอคติ (bias)

หลักฐานประเภท ต่าง ๆ จะให้ข้อเท็จจริงบางประการ ซึ่งจะนำไปสู่ความจริงในที่สุดโดยมีวิธีการแบ่งประเภทของหลักฐานหลายแบบ เช่น หลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์และหลักฐานสมัยประวัติศาสตร์แบบหนึ่ง หลักฐานประเภทลายลักษณ์อักษรและหลักฐานที่ไม่ใช่ลายลักษณ์อักษรแบบหนึ่ง หรือหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง (หรือหลักฐานชั้นที่หนึ่ง ชั้นที่สอง ชั้นที่สาม) อีกแบบหนึ่ง หลักฐานที่จะถูกประเมินว่าน่าเชื่อถือที่สุด คือ หลักฐานที่เกิดร่วมสมัยหรือเกิดโดยผู้ที่รู้เห็นเหตุการณ์นั้น ๆ แต่กระนั้นนักประวัติศาสตร์ก็ต้องวิเคราะห์ทั้งภายในและภายนอกก่อนด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้ที่อยู่ร่วมสมัยก็ย่อมมีจุดมุ่งหมายส่วนตัวในการบันทึก ซึ่งอาจทำให้เลือกบันทึกเฉพาะเรื่องบางเรื่องเท่านั้น

อคติ คือ ความลำเอียง ไม่ตรงตามความเป็นจริง เป็นธรรมชาติของมนุษย์ทุกคน ซึ่งผู้ที่เป็้นนักประวัติศาสตร์จะต้องตระหนักและควบคุมให้ได้

ความเป็นกลาง คือ การมองด้วยปราศจากความรู้สึกอคติจะเกิดขึ้นได้หากเข้าใจธรรมชาติของหลักฐานแต่ละประเภท เข้าใจปรัชญาและวิธีการทางประวัติศาสตร์ เข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้เรียน ผู้บันทึกประวัติศาสตร์ (นั่นคือ เข้าใจว่าบันทึกเพื่ออะไร เพราะเหตุใด)

ความจริงแท้ (real truth) คือ ความจริงที่คงอยู่แน่นอนนิรันดร์ เป็นจุดหมายสูงสุดที่นักประวัติศาสตร์มุ่งแสวงหาซึ่งจะต้องอาศัยความเข้าใจและความจริงที่อยู่เบื้องหลังการเกิดพฤติกรรมและเหตุการณ์ต่าง ๆ (ที่มนุษย์เป็นผู้สร้าง) ซึ่งการแสวงหาความจริงแท้ ต้องอาศัยความสมบูรณ์ของหลักฐานและกระบวนการทางประวัติศาสตร์ที่ละเอียดถี่ถ้วน กินเวลายาวนาน แต่ก็คือ ภาระหน้าที่ของนักประวัติศาสตร์

ผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์ คือ ผู้นำความรู้ทางประวัติศาสตร์มาพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติและทักษะในการใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความจริงและความจริงแท้จะต้องศึกษาผลงานของนักประวัติศาสตร์และเลือกเนื้อหาประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โดยต้องเป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องธรรมชาติของประวัติศาสตร์

เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ เป็นการศึกษาเรื่องการนับเวลา และการแบ่งช่วงเวลาตามระบบต่าง ๆ ทั้งแบบ ไทยสากล ศักราชที่สำคัญ ๆ ในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก และการแบ่งยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานสำหรับการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ สามารถเข้าเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สัมพันธ์กับอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ตระหนักถึงความสำคัญในความสัมพันธ์ของเวลา อิทธิพลและความสำคัญของเวลาที่มีต่อวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์

วิธีการทางประวัติศาสตร์ หมายถึงกระบวนการในการแสวงหาข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเกิดจากวิธีวิจัยเอกสารและหลักฐานประกอบอื่นๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล และการวิเคราะห์เหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนต่อไปนี้

หนึ่ง การกำหนดเป้าหมายหรือประเด็นคำถามที่ต้องการศึกษา แสวงหาคำตอบด้วยเหตุ และผล (ศึกษาอะไร ช่วงเวลาไหน สมัยใด และเพราะเหตุใด)

สอง การค้นหาและรวบรวมหลักฐานประเภทต่าง ๆ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร และไม่เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งได้แก่ วัตถุโบราณ ร่องรอยดินที่อยู่อาศัยหรือการดำเนินชีวิต

สาม การวิเคราะห์หลักฐาน (การตรวจสอบ การประเมินความน่าเชื่อถือ การประเมินคุณค่าของหลักฐาน) การตีความหลักฐานอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีความเป็นกลาง และปราศจากอคติ

สี่ การสรุปข้อเท็จจริงเพื่อตอบคำถาม ด้วยการเลือกสรรข้อเท็จจริงจากหลักฐานอย่างเคร่งครัดโดยไม่ใช้ค่านิยมของตนเองไปตัดสินพฤติกรรมของคนในอดีต โดยพยายามเข้าใจความคิดของคนในยุคนั้นหรือนำตัวเข้าไปอยู่ในยุคสมัยที่ตนศึกษา

ห้า การนำเสนอเรื่องที่ศึกษาและอธิบายได้อย่างสมเหตุสมผล โดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย มีความต่อเนื่อง น่าสนใจ ตลอดจนมีการอ้างอิงข้อเท็จจริง เพื่อให้ได้งานทางประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่าและมีความหมาย

พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน เป็นการศึกษาเรื่องราวของสังคม มนุษย์ในบริบทของเวลา และสถานที่ โดยทั่วไปจะแยกเรื่องศึกษาออกเป็นด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยกำหนดขอบเขตการศึกษาในกลุ่มสังคม มนุษย์กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เช่น ในท้องถิ่น/ประเทศ/ภูมิภาค/โลก โดยมุ่งศึกษาว่าสังคมนั้น ๆ ได้เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาตามลำดับเวลาได้อย่างไร เพราะเหตุใด จึงเกิดความเปลี่ยนแปลงมีปัจจัยใดบ้าง ทั้งทางด้านภูมิศาสตร์และปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ที่มีผลต่อพัฒนาการหรือการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และผลกระทบของการสร้างสรรค์ของมนุษย์ในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจอดีตของสังคมมนุษย์ในมิติของเวลาและความต่อเนื่อง

คณะผู้จัดทำ

๑. คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ อำนวยความสะดวก ให้ข้อเสนอแนะ นัดหมายกำกับติดตาม ให้ขวัญกำลังใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สำเร็จล่วงด้วยดี ประกอบด้วย

๑.๑ นางนารี คูหาเรือง	ประธาน
๑.๒ นายสมาน อิ่มกระดี	รองประธาน
๑.๓ ว่าที่ร้อยตรีวีรวัฒน์ หว่างเพียร	รองประธาน
๑.๔ นายสนอง รมัญจิต	กรรมการ/ เลขานุการ
๑.๕ นางนันทพร นันทวรรณะ	กรรมการ/ เลขานุการ
๑.๖ นางสาววิริยา เชื่อมทอง	ผู้ช่วยเลขานุการ

๒. คณะจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

๒.๑ นางนารี คูหาเรืองรอง	ที่ปรึกษา
๒.๒ ดร.วรรณมา ช่องคารากุล	ที่ปรึกษา
๒.๓ นายศักดิ์สิน ช่องคารากุล	ที่ปรึกษา
๒.๔ นางนันทพร นันทวรรณะ	สังคมศึกษา ฯ
๒.๕ นางชนากานต์ สังขพันธ์	สังคมศึกษา ฯ
๒.๖ นางทองทิวี นพคุณ	สังคมศึกษา ฯ
๒.๗ นางภิรมย์ เพ็ญพวงสินธุ์	สังคมศึกษา ฯ

๓. ผู้ตรวจสอบ ประกอบด้วย

๓.๑ นางนันทพร นันทวรรณะ	ผู้ตรวจสอบ
๓.๒ นางชนากานต์ สังขพันธ์	ผู้ตรวจสอบ
๓.๓ นางทองทิวี นพคุณ	ผู้ตรวจสอบ

๔. เจ้าหน้าที่พิมพ์หลักสูตร

๔.๑ นางสาวถาวร จินดา	ผู้พิมพ์หลักสูตร
----------------------	------------------

๕. ฝ่ายจัดเก็บ จัดสรร และดูแลรักษา ประกอบด้วย

๕.๑ นางลัดดา พวงยานี
๕.๒ นางจันทนา พวงยานี

